

Til: Kommunal- og distriktsdepartementet
v/ digitaliseringsstrategi@kdd.dep.no

Oslo, 30.11.2023

Samfunnsbedriftenes innspill til ny digitaliseringsstrategi

Om oss

Samfunnsbedriftene er en arbeidsgiver- og interesseorganisasjon som representerer nær 600 virksomheter. Dette inkluderer nærmere 160 energiselskap med virksomhet innen hele verdikjeden for fornybar energi samt IKT- og bredbåndstjenester. Våre medlemmer har derfor varierte oppgaver, som bygging og drift av aksessnett og leveranse av digitale innholdstjenester til sluttbrukere.

Innledning

Samfunnsbedriftene takker for muligheten til å komme med innspill til denne høringen fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

Samfunnsbedriftene stiller oss bak regjeringens arbeid med en ny nasjonaliseringsstrategi. Vi mener det er viktig at strategien setter langsiktige mål for digitaliseringen av samfunnet og kommer med konkrete tiltak for å møte økte digitaliseringsbehov fra offentlig og privat sektor. Digitalisering er et viktig virkemiddel for videre samfunnsutvikling som finner sted på tvers av ulike sektorer. Derav bør strategien ta et bredt utgangspunkt og vektlegge hvordan digitalisering på tvers av samfunnet kan spille sammen med andre politiske samfunns mål. Eksempelvis kan offentlige tjenester eller klimamålene være slike eksempler.

Det er mange temaer som den nye nasjonale digitaliseringsstrategien kan omfatte og bør svare på. Blant annet fører økt digitalisering og bruk av KI med seg nye utfordringer, særlig knyttet til personvern og datasikkerhet.

I vårt høringsinnspill vil Samfunnsbedriftene konkret komme med innspill på viktige temaer knyttet til nasjonal og europeisk IKT-politikk, digital infrastruktur og tilgang på arbeidskraft.

Nærmere om våre innspill

Norge er et av de mest digitaliserte samfunnene i verden. Det har bidratt til gode velferdstjenester og økonomisk velstand. Den stadig akselererende digitale utviklingen er en megatrend og en vekstmulighet for Norge. Samtidig krever økt digitalisering gode strukturer, robust og tilstrekkelig infrastruktur, samt god tilgang på nok kompetent arbeidskraft.

Bredbånd

- Digital infrastruktur er helt avgjørende for å få til et digitalt taktskifte. Samfunnsbedriftene mener derfor at bredbåndsinfrastrukturen må være en sentral del av den nye nasjonale digitaliseringsstrategien. Tilgang på god bredbåndskapasitet har store samfunnsfordeler som ikke må tas for gitt. I 2022 regnet

Samfunnsøkonomisk analyse¹ på samfunnsnyttene av å forskuttere en bredbåndsinfrastruktur med gigabit-kapasitet. Rapporten viser at en forskuttering av bredbånd gir flere milliarder i mervest til samfunnet. Med andre ord, er det gode økonomiske argumenter for en slik satsning.

Samtidig må strategien sette ha et ambisjonsnivå for fremtiden som setter retning. Nkoms siste dekningsundersøkelse fra 2023 viser at godt over 95% i Norge har tilgang til bredbåndshastighet på 100 Mbit per sekund. Med utgangspunkt i dagens dekningsstall og forventninger om eksponentielle digitaliseringsvekst fremover, mener Samfunnsbedriftene tiden er moden for å øke det politiske ambisjonsnivået. Det er viktig at bredbåndskapasiteten økes betydelig slik at mangel på digital infrastruktur ikke blir en flaskehals for videre samfunnsutvikling. Derfor mener Samfunnsbedriftene det er naturlig at den nye nasjonale digitaliseringsstrategien setter politiske ambisjoner for bredbånd, og ambisjonen ikke legges lavere enn EUs gigabit-mål for 2030.

- Samfunnsbedriftene er opptatt av å legge til rette gode, bærekraftig lokalsamfunn over hele Norge. Vi mener at bredbåndsinfrastrukturen spiller en viktig rolle for å bidra til det målet.
Pandemien har bidratt til å synliggjøre digitale muligheter som tidligere ikke ble sett på som aktuelle. Digital tilgang til kursing og utdanning har vært viktig for å bygge ny kompetanse og arbeidskraft, samtidig har hjemmekontor og fjernarbeid skapt nye muligheter for mange. Forutsetningen for mulighetene er å ha tilgang på god og stabilt høyhastighetsbredbånd. Likevel er det et faktum at 85 000 personer i Norge fortsatt står uten tilgang til høyhastighetsbredbånd. De fleste av disse 85 000 befinner seg i distriktene. Samfunnsbedriftene mener det er helt essensielt at Norge ikke får et uønsket digitalt skille mellom bygd og by. Vi mener det er behov for ytterligere offentlig støtte for å sikre at alle snarlig får tilgang til minst bredbåndshastighet på 100 megabit per sekund innen 2025 - som stemmer overens med målet i Hurdalsplattformen.
- I Norge har vi tradisjon for stabile og langsiktige rammebetingelser. Det mener vi fortsatt blir viktig fremover slik at aktører kan ta langsiktige investeringer i infrastruktur, uten større risiko for endringer i rammevilkårene. Slik sett er det viktig at langsiktige politiske og strategiske mål henger sammen med andre sektorreguleringer. Vi opplever at det nylige forslaget til bredbåndsregulering fra Nkom, gjør at aktører avventer med viktige investeringer. Det kan sette videre digitalisering på vent og dermed virke mot de politiske målene. Klarhet om de langsiktige ambisjonene, utvikling og reguleringen av bredbåndssektoren mener vi derfor må komme tydelig fram i strategien.

IKT-politikk

Samfunnsbedriftene mener at for en god utvikling av IKT-sektoren i Norge, må den nye strategien inneholde langsiktige mål å jobbe mot for sektoren. Det bør omfatte viktige rammebetingelser for sektoren, samt sentrale temaer som cybersikkerhet, datahåndtering og tilgang på arbeidskraft, samt nasjonale og europeiske programmer.

- Samfunnsbedriftene opplever at den største utfordringen for IKT-sektoren handler om tilgang på kompetent arbeidskraft. Det er meget høy konkurranse fra flere sektorer for

¹ [R03-2022+Samfunnsnyttene+av+gigabitsamfunnet.pdf \(squarespace.com\)](https://www.squarespace.com)

å skaffe seg de beste IT-hodene. Videre forventes det fremover at etterspørselen etter slik kompetanse vil øke betraktelig. I offentlig sektor konkurrerer man med store konsultantselskaper som besitter en helt annen betalingsvilje. Det gjør det utfordrende å finne dyktige folk og bygge gode in-house kompetansemiljøer. Samfunnsbedriftene mener å sikre nok kompetent arbeidskraft er et gjennomgående tema på tvers av sektorer og bør etter vårt syn være en sentral del av den nye strategien. Vi forslår at regjeringen ser på følgende tiltak:

- Det bør satses på flere studieplasser innen IKT-fag. Ambisjonen bør oppskaleres betydelig, for å sikre nok arbeidskraft til flere viktige samfunnssektorer på lang sikt.
- Samfunnsbedriftene mener også det bør satses tøffere på kompetanseheving av eksisterende arbeidstakere. I en tid med knapp tilgang til folk med IKT-utdanning blir behovet for etterutdanning og kompetanseheving av egne arbeidskraft desto mer viktig. Samfunnsbedriftene mener man må satse på en videreføring av bransjeprogrammene for ulike sektorer og for å sikre lokalt og nasjonalt næringsliv tilgang til etterspurt kompetansebehov innen digitalisering. Vi mener at det er bra at et bransjeprogram for IKT er satt i gang, men at andre programmer på tvers av sektorer også bør slå følge.
- Samfunnsbedriftene merker oss at flere viktige prosesser innenfor digitalisering for tiden drives frem av EU. Blant annet er Data Act og regulering av KI noen eksempler på dette. Flere av EU-programmene som Horisont Europe og Digital Europe er også viktige for digitalisering og økt innovasjonstakt. Slike ordninger har vist seg å skape arbeidsplasser. Samfunnsbedriftene mener det er essensielt at Norge er tett påkoblet EUs reguleringsarbeid og ulike innovasjons- og digitaliseringsprogrammer, for å sikre at norske aktører ikke blir stående utenfor. Innholdet i den nye digitaliseringsstrategien bør derfor legges tett opp til og koordineres mot de pågående prosessene i Brussel.

Vennlig hilsen



Truls Wickholm

Direktør Samfunnsbedriftene energi